

Kinder Torah

Parashas Toldos

The Peace That Honors

Girls, girls, please stop fighting."

"Imma, Rivkie started it. She woke me up. She is so inconsiderate. Let her apologize."

"It's not my fault, Imma. Ruchie is far too sensitive. I tried to be as quiet as possible and hardly made any noise. She has to apologize."

"Oy oy oy. What will we do? Girls, I have a suggestion. Are you willing to listen to what the Sefer Chassidim has to say about fighting among siblings?"

"It sounds interesting, Imma."

"He expounds on a verse in this week's parasha. 'Now Eisav harbored hatred toward Yaakov because of the blessing with which his father blessed him. And Eisav said in his heart: "Let the days of mourning for my father be at hand; then will I slay my brother Yaakov"' (Bereshis 27:41). The Sefer Chassidim (571) points out that Eisav would not dream of killing his brother Yaakov while his father Yitzchak was alive. Eisav excelled in the mitzvah of honoring his father. He knew that fighting among siblings causes parents great *tsaar* (anguish). Therefore, although Eisav was wicked in many ways, the thought of harming Yaakov during Yitzchak's lifetime was unthinkable to him."

"Eisav was plotting to do some very serious harm. Our quarreling, however, is much, much milder. Does it cause you *tsaar*, Imma?"

"Very much so, girls. When you get along, you give me so much *nachas*. However, when you fight, oy va voy."

"We are so sorry, Imma."

"Rivkie and Ruchie, I accept your apologies. Come let us finish the Sefer Chassidim. He points out a fundamental mistake that Eisav made. He felt that killing Yaakov after Yitzchak passed away would not cause his father any *tsaar*. Eisav did not realize that the *neshama* (soul) lives on after the *guf* (body) dies. It knows everything that is going on in this world.

Therefore, Eisav would not cause any less *tsaar* by waiting until after Yitzchak's *petira* (passing). We see from this that peace among siblings is a lifetime endeavor. It is a way of honoring parents both while they are alive, and after they leave this world."

"This is a very valuable mitzvah, Imma. *Kibbud av vi'aim* (honoring your father and mother) is one of the mitzvos that bring fruits in this world and reward in the next world. The Torah explicitly states that one who honors his parents will live a long life. Most mitzvos bein

adam li'chaveyro (between man and his fellow man) can only be performed as long as the person is alive. *Kibbud av vi'aim* continues even after they are no longer alive! The impact of this mitzvah is mind boggling!"

"That's right Ruchie. Therefore, it is very worthwhile for you to make a big effort to avoid quarreling. You will be giving Abba and me great *nachas*, which is the essence of this awesome mitzvah."

Kinderlach . . .

How do we honor our parents? By giving them nachas. Our Torah giants went to great lengths to do wonderful things for their parents. To give a parent tsaar is the worst mistake that one can make in this mitzvah. What gives parents aggravation? Fighting amongst the children. Therefore, it should be avoided at all costs. Be easy-going with your brothers and sisters. Compromise for the sake of peace. Patience, calmness, soft words, and smiles keep peace in the home. This gives Abba and Imma so much nachas! This is the way to honor your parents!

Take It To Heart

Who is that man?"

"He looks very righteous."

"Yes, he seems very knowledgeable about mitzvos."

"And he is dressed like a righteous person."

"He must be one of the hidden tsaddikim. Let's ask him his name."

"Excuse me."

"Yes."

"What is the Rav's name?"

"Eisav ben Yitzchak."

☪ ☪ ☪ ☪ ☪

Eisav is often portrayed as a *rasha gomur* (completely evil person). He is a wild man, who will perform any *aveyra* that suits him. Murder, robbery, idol worship are his daily fare. He keeps company with wicked people and learns from their ways. However, the Baalei Mussar see Eisav in a different light. He is the quintessential liar, deceiving everyone in the world, including himself. He puts on an external appearance of righteousness. Like the swine, who spreads his feet to the

world proclaiming, "I am kosher – look at my split hooves." Yet, inside he is treif as treif can be. In this way, we can learn from Eisav. Our *avodah* (service to) Hashem cannot be shallow. It is not enough to sport external trappings. A blessing made without *kavannah* (concentration) is merely external. A mitzvah performed routinely, without thought, is only skin deep. Wearing the garb of a

righteous person can be a *chilul Hashem* if one does not conduct himself properly. Our purpose in the world is to deepen our *Avodas Hashem*; to understand the mitzvos and to perform with a deep understanding of what we are doing. We place Hashem deep in our hearts and our souls. This is the way of true tsaddikim.

Kinderlach . . .

We recite Aleinu three times each day. At the end of the first paragraph we find the verse, "You shall know this day and take to your heart that Hashem, He is the G-d – in Heaven above and on the earth below – there is none other" (Devarim 4:39). There is a difference between "knowing" and "taking to heart". Eisav knew a lot. However, he did not take it to heart. The distance between the head and the heart is often longer than we realize. The Baalei Mussar are telling us to cross that bridge from the head to the heart. Put the mitzvos into our heart, and put our heart into the mitzvos.

The Inner Track

We are the descendants of Avraham, Yitzchak, and Yaakov. Hashem's chosen people. We are called His favorite child, as the verse states, "My favorite son, Efraim" (Yirmiyahu 31:19). The Targum translates Efraim as Yisrael (the Jewish people). Why then, do our enemies overcome us? What gives them the power to defeat Hashem's favorite child? The answer is found in Rashi's explanation of Yitzchak's blessing to Eisav.

On your sword you shall live, but your brother (Yaakov) you shall serve" (Bereshis 27:40). The Targum Unkelos translates the rest of the verse as follows, "When My children violate the teachings of the Torah, they cast off the yoke from their necks." Rashi explains that the sins of the Jewish people give Eisav an opening. He seizes the opportunity and is given the power to rise up against Yaakov and cause him *tsar* (distress). However, when we are strong in our Torah observance, Eisav remains subservient to us. We bear Hashem's yoke, therefore He protects us. Eisav cannot touch us because we have the "inner track" with Hashem.

Kinderlach . . .

Imagine that the teacher has a special errand to do. It is not easy, so he picks the best boy in the class. He gives him special instructions and a bit of training. Then he sends him off. It is not easy. The boy runs into some rough characters. When he follows the instructions, no one can touch him. When he tries to do it his own way, the evil characters have a way of catching him – oy va voy! We are that best boy. The mission is to serve Hashem, and the instructions are the Torah. We follow the instructions. No one can touch us.

ההגדה לבנר

פרשת תולדות

השלום שכבוד בצדו

"בנות, הפסקנה בבקשה לריב. "אמא, רבקי התחילה. היא העירה אותי. היא כל כך לא מתחשבת. תגידי לה שתבקש סליחה." "זה לא היה באשמתי, אמא. רוחי הרבה יותר מדי רגישה. ניסיתי מאוד לשמור על השקט, ובאמת בקושי הרעשתי. היא זו שצריכה להתנצל."

"אוי ואבוי. מה נעשה? בנות, יש לי הצעה. האם אתן מוכנות לשמוע מה שיש לספר החסידים' לומר על מריבות בין אחים – ואחיות?" "הנושא נשמע מעניין, אמא."

"הוא מבאר את הפסוק בפרשת השבוע 'וישטום עשיו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו. ויאמר עשיו בלבו: 'יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי'." (בראשית כ"ז, מ"א). בעל 'ספר החסידים' (תקע"א) אומר שלא עלה על דעתו של עשיו להרוג את אחיו יעקב בזמן שיצחק אביהם עדיין חי. עשיו הצטיין במצוות כיבוד אב. הוא ידע שמריבות בין אחים גורמות להורים צער רב. ולכן, על אף שעשיו היה רשע בהרבה מדרכיו, המחשבה על פגיעה ביעקב בעוד יצחק חי לא באה בחשבון כלל." "עשיו תכנן לעשות מעשה חמור מאוד. המריבות שלנו הן הרבה פחות חריפות. האם הן גורמות לך צער, אמא?"

"בהחלט כן, בנות. כאשר אתן מסתדרות יפה יחד, אתן גורמות לי הרבה נחת. אבל כאשר אתן רבות – אז אוי ואבוי." "אנחנו מצטערות, אמא."

"אני סולחת לכן, רבקי ורוחי. הבה נסיים לקרוא את דברי ה'ספר חסידים'. הוא מצביע על הטעות הבסיסית של עשיו. עשיו חשב שאם יהרוג את יעקב אחרי מותו של יצחק, לא ייגרם ליצחק שום צער. הוא לא הבין שהנשמה ממשיכה להתקיים גם אחרי שהגוף מת, ושהיא יודעת את כל מה שקורה בעולם הזה. אם עשיו היה אכן הורג את יעקב רק אחרי פטירת יצחק, הרי בכך לא היה נפחת מצעריו של יצחק מאומה. מכאן אנו רואים ששלום בין אחים הינו משימה לכל החיים. היא דרך שבה אפשר לכבד הורים הן בחייהם, והן לאחר מותם."

"זוהי מצווה יקרה מאוד, אמא. כיבוד אב ואם היא אחת המצוות שמקבלים את פירותיהן בעולם הזה ואת השכר עליהן בעולם הבא. התורה אומרת במפורש שמי שמכבד את הוריו זוכה לחיים ארוכים. רוב המצוות שבין אדם לחבירו ניתנות לקיום רק כל עוד האדם חי. כיבוד אב ואם ממשיך גם אחרי פטירתם! ההשפעה של המצווה זו היא כמעט בלתי נתפסת!"

"נכון, רוחי, לכן, כדאי לכן מאוד להתאמץ ולהימנע ממריבות. תגרמו לי ולאבא הרבה נחת רוח, שהיא המהות של מצווה גדולה זו."

ילדים יקרים ...

כיצד מכבדים הורים? ע"י כך שעושים להם נחת רוח. גדולי התורה השקיעו מאמצים רבים בכיבוד הוריהם. אם מצערים הורה, הרי זו טעות חמורה מאוד. מה גורם להורים צער? מריבות בין ילדים. לכן, יש להימנע ממריבות בכל מחיר. יש לוותר לאחיהם ואחיותיהם. יש להתפשר, למען השלום. סבלנות, רוגע, דיבור בנחת וחיוכים שומרים על השלום בבית. ודבר זה משיב את אבא ואת אמא כה הרבה נחת! זוהי הדרך לכבד הורים!

לקחת ללב

"מי האיש הזה?" "הוא נראה ממש צדיק." "כן, הוא יודע המון מצוות." "והוא גם לבוש כצדיק." "כנראה שהוא אחד מהצדיקים הנסתרים. בוא נשאל אותו מה השם שלו." "סליחה."

"כך?"

"מה שמו של כבוד הרב?"

"עשיו בן יצחק."

סג סג סג סג

בדרך כלל מציגים את עשיו כרשע גמור. הוא פרא אדם, המוכן לעשות כל עבירה: רצח, גניבה ועבודה זרה הם לחם חוקו. הוא מתרועע עם רשעים אחרים ולומד ממעשיהם. אך בעלי המוסר רואים את עשיו באור אחר. הוא השקרן המובהק, המרמה את כל העולם, כולל את עצמו. הוא מציג חזות חיצונית של צדקות, כמו החזיר, שפושט את רגליו ומצהיר "אני טהור – הביטו בפרסותי השסועות", אך בפנים הוא טמא שבטמאים. אם איננו רוצים להיות כמו עשיו, עלינו ללמוד ממה שמסופר עליו בתורה: עבודת ה' שלנו אסור שתהיה שטחית. אין זה מספיק לעשות את הדברים החיצוניים. ברכה ללא כוונה היא דבר חיצוני בלבד. מצווה שנעשית מתוך שיגרה, ללא מחשבה, גם היא חיצונית לגמרי. לבישת בגדים של צדיק יכולה להביא לחילול השם אם לא מתנהגים בצדקות. תפקידנו בעולם היא להעמיק את עבודת השם שלנו: להבין את המצוות ולקיימן מתוך הבנה עמוקה של מה שאנחנו עושים. להכניס את ה' עמוק עמוק לתוך לבנו ונשמתנו. זוהי דרך הצדיקים הטהורים.

ילדים יקרים ...

אנו אומרים את תפילת "עלינו לשבח" שלוש פעמים ביום. בסוף הקטע הראשון מצוי הפסוק "וידעת היום והשבות אל לבבך כי ה' הוא האלוקים בשמיים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד" (דברים ד', ל"ט). יש הבדל בין "לדעת" ו"להשיב אל הלב". עשיו ידע הרבה, אך הוא לא לקח שום דבר ללב. המרחק בין הראש ללב גדול יותר ממה שאנו מתארים לעצמנו. בעלי המוסר אומרים לנו שעלינו לחצות את הגשר שבין הראש ללב. עלינו להחדיר את המצוות ללבנו, ולעשות את המצוות מכל הלב.

המסלול הפנימי

אנחנו בניהם של אברהם, יצחק ויעקב, עמו הנבחר של ה'. אנחנו נקראים בנו החביב של הקב"ה כמו שכתוב בפס': "הבן יקיר לי אפרים" (ירמיהו ל"א, י"ט). התרגום מתרגם את המלה אפרים -- ישראל (עם ישראל). אם כך, מדוע אויבנו מתגברים עלינו? מה נותן להם את הכח להכניע את בנו היקר של הקב"ה? התשובה נמצאת בפרושו של רש"י על ברכת יצחק לעשו.

"ועל חרבך תחיה ואת אחיך (יעקב) תעבוד" (בראשית כ"ז, מ'). אונקלוס מתרגם את המשך הפסוק באופן הבא, "כאשר יעברו בני על מצוות התורה, הם יסירו את העול מעל צוארך." רש"י מסביר שהחטאים של עם ישראל נותנים לעשו פתחון פה, ואז ניתן לו הכח לעמד מול יעקב ולגרום לו צער. אולם, כאשר אנחנו חזקים בשמירת התורה ומצוותיה, עשו נשאר תחת שליטתנו. כאשר אנחנו נושאים את עולו של ה', הוא שומר עלינו ועשו אינו יכול לפגוע בנו כי אנחנו נמצאים ב"מסלול הפנימי", הקרוב אל ה'.

ילדים יקרים ...

תארו לעצמכם שלמורה היתה משימה מיוחדת אותה רצה להטיל על אחד התלמידים. המשימה לא היתה קלה ומשום כך בחר בתלמיד הטוב ביותר בכתה. הוא נתן לו הוראות מפורטות ואז שלח אותו לדרך. זה לא היה קל. התלמיד נתקל בכל מיני אגשים לא טובים. כשפעל לפי ההוראות, אף אחד לא יכול היה לפגוע בו. כשנסה לעשות את הדברים בדרכו שלו, היתה אפשרות לאגשים הרעים להרע לו. אוי ואבוי. התלמיד הטוב ביותר בכתה זה אנחנו. המשימה היא לעבוד את ה' וההוראות הן התורה. הקפידו על ההוראות. אף אחד לא יוכל לפגוע בכם.